

Informacioni sistemi u prometu robe i usluga

TEKST: DUŠAN BOŠNJAK, IIB D.O.O., BEOGRAD

NA osnovu iskustava u uvođenju mnogih poslovnih informacionih sistema zasnovanih na IIB-ovom softverskom paketu

UPIS, poznatom kao prvi srpski ERP, pokušaćemo da savetima pomognemo onima koji sagledavaju potrebe za uspostavljanjem savremenih PIS-ova, onima koji su ih sagledali da definišu informacione zahteve, onima koji su to uradili da odaberu softverska rešenja, a onima koji su već odabrali rešenje da ukažemo kako da ostvare očekivano. Poslovni informacioni sistem deo je poslovnog sistema firme koji brine o toku podataka potrebnih za njegovo funkcionisanje. Drugim rečima, brine o sakupljanju, prenosu, arhiviranju, obradi i iskazivanju podataka jedne kompanije. Nosioci podataka u PIS-u su papirni dokumenti i elektronski zapisi, kojima ćemo se mi dalje baviti, jer su samo oni u stanju da obezbede informacije za uspešno vođenje preduzeća u ovo vreme dinamičnih promena u poslovanju koje zahtevaju strogu kontrolu propisanih ponašanja i čvrstu tehnološku disciplinu. Tim izazovima moguće je odgovoriti samo uz pomoć softverskih paketa ERP klase, koji danas nemaju alternativu. ERP (enterprajz resurs plening) je softverski paket za praćenje i upravljanje svim dobrima preduzeća. To je, dakle, softverska podrška PIS-u koja prati predmete, sredstva rada, kadrove, finansije, partnere. Danas uspešne firme već poseduju automatizovane PIS-ove zasnovane na softverima ERP klase.

ODGOVARAJUĆI ERP ZA PODRŠKU PIS

Dobar ERP mora da bude primenljiv u različitim oblastima poslovanja i zato treba da poseduje alate za prilagođavanje informacionim zahtevima korisnika. On mora da ima definisan poslovni model za odgovarajuću delatnost, da pokriva sve poslovne procese, da se lako uči i da se prosto prilagođava korisniku. Za uspešno uvođenje

Isplativost

Za pomenuti pravac informatizacije potrebna su ulaganja u komunikacionu infrastrukturu, računare, opremu, sistemski softver, softverski paket ERP klase, obuku kadrova, uvođenje i održavanje. U ovako kratkom članku investiciji nije moguće izraziti vrednosno jer je svaka od pomenutih komponenata u velikom rasponu cena u zavisnosti od kvaliteta, kapaciteta, složenosti... Vraćanje investicije kreće se od jedne, najčešće tri godine, pa do pet i više godina, što takođe zavisi od veličine firme, stepena automatizacije i delatnosti kompanije. ■ ■ ■

PIS-a, pored dobrog ERP-a, morate da odaberete i iskusen tim za uvođenje koji je u stanju da uradi analizu vašeg poslovnog sistema. Konačno, da bi sve bilo u skladu s očekivanjem, potrebna je i dobra metodologija. Zato pazite, nije dovoljno samo zvučno ime ERP-a već i iskusna ekipa koja postiže dobre rezultate. Na tržištu postoje globalni paketi koji su komplikovani i nepraktični za uspešnu i brzu primenu jer sadrže mnoge opcije koje se nikada neće koristiti kod nas, a teško se menjaju i prilagođavaju našem okruženju. Regionalni i lokalni ERP-ovi često su nekompletni, pa za koga se onda opredeliti? Pre konkretne preporuke moram da konstatujem da su informacioni zahtevi u malim preduzećima takvi da jedan radnik radi više vrsta poslova, dok u velikim obavlja samo jednu koja je masovna. To nam govori da ne mogu postojati univerzalni ERP-ovi za sve vrste preduzeća već da moraju biti posebno projektovani za mala, srednja i velika. Dakle, birajte odgovarajući. Globalni odgovaraju samo multinacionalnim kompanijama koje kod nas dolaze, a takva rešenja već imaju u matičnim zemljama. Domaći regionalni ERP-ovi, koji su glavni

nosioci poslovnih znanja kod nas, gotovo su uvek najbolji izbor ako ste srednja ili velika kompanija. Za male kompanije koje neće brzo rasti često su dovoljni i lokalni ERP-ovi, ali oni mogu biti nekompletni, pa zato budite oprezni. Naši regionalni ERP-ovi bolji su kod nas, dok su ERP-ovi iz država bivše Jugoslavije i bolji u svojim državama. Razlog je prost: svaki od njih izvorno je pravljen za matičnu zemlju, a naknadno doradivan za upotrebu kod nas.

PREDNOSTI AUTOMATIZOVANOG PIS-A

Ako znamo da uspeti znači brzo se prilagođavati promenama, PIS dobija na značaju jer bez njegove pomoći nećete uraditi pravu stvar u pravo vreme i na pravom tržištu, niti ćete biti u stanju da pratite konkurenciju i zahteve kupaca za kvalitet robe i usluga. Bez ERP-a nećete uspeti da postavite poslovne procese tako da minimizujete njihov zamor, da uočite i iskoristite skrivene mogućnosti kompanije, da predvidite i smanjite troškove poslovanja... Poslovanja preduzeća sve više će se zasnivati na ovladavanju informacijama, koje postaju važno poslovno dobro i koje će sve više direktno uticati na profit. Važna zavisnost između informacije i njene realne poslovne vrednosti jeste u sposobnosti analize podataka iz kojih se mogu izvlačiti zaključci i donositi valjane poslovne odluke. Da biste se na vreme priključili uspešnima, potrebno je da što pre započnete inovaciju PIS-a. Podizanje stepena automatizacije PIS-a najkraći je put da se uključite u informatičku eru i rukovodiocima obezbedite informacije koje omogućuju donošenje odluka i mehanizme za sprovođenje stroge tehnološke discipline, neposrednim izvršiocima pružite instrukcije i uputstva za postizanje operativne efikasnosti u radu, a administrativnom osoblju komfor i blagovremeno raspolaganje dokumentacijom koju obrađuje. ■